

Astăzi, Vineri, 27 Decembrie, 2024

† Sfântul Ap., întâiul Mc. și Arhidiacon Ștefan Sf. Cuv. Teodor Mărturisitorul (Harți)

Faptele Apostolilor 6

8 Iar Ștefan, plin de har și de putere, făcea minuni și semne mari în popor.

9 Și s'au ridicat unii din sinagoga ce se zicea a Libertilor¹ și a Cire-

¹Libertți: sclavi eliberați. Urmașii Evreilor pe care Pompei îi dusese ca

neilor și a Alexandrinilor și a celor din Cilicia și din Asia, care se luau la întrebări cu Ștefan

10 și nu puteau să stea împotriva înțelepciunii și Duhului cu care el vorbea.

11 Atunci au pus pe niște bărbați să zică: „L-am auzit grăind cuvinte de blasfemie împotriva lui Moise și a lui Dumnezeu”.

12 Și au întărâtat poporul și pe bătrâni și pe cărturari și, năvălind asupra-i, l-au răpit și l-au dus în sinedriu.

13 Și au pus martori mincinoși, care ziceau: „Acest om nu încetează a grăi cuvinte de blasfemie împotriva acestui loc sfânt² și a legii.

14 Că l-am auzit zicând că Iisus, acest Nazarinean, va strica locul acesta și va schimba datinile pe care ni le-a lăsat nouă Moise”.

15 Și ațintindu-și ochii asupra lui, toți cei ce ședeau în sinedriu au văzut fața lui ca o față de înger.

sclavi la Roma în anul 63 î. H.

² = Împotriva templului.

Faptele Apostolilor 7

1 Și a zis arhiereul: „Adevărate sunt acestea?”

2 Iar el a zis: „Bărbați frați și părinți, ascultați! Dumnezeuul slavei i S'a arătat părintelui nostru Avraam pe când era în Mesopotamia, mai înainte de a locui în Haran,

3 și i-a zis: **Ieși din ținutul tău și din rudenia ta și vino în ținutul pe care ți-l voi arăta Eu.**

4 Atunci, ieșind din ținutul Haldeilor, a locuit în Haran. Iar după moartea tatălui său l-a strămutat de acolo în ținutul acesta pe care-l locuiți voi acum.

5 Și nu i-a dat în el moștenire nici un pas de pământ, dar **i-a făgăduit că i-l va da spre stăpânire lui și seminției lui de după el**, cu toate că n'avea copil.

[...]

47 Dar casa l-a zidit-o Solomon.

48 Cel-Preaînalt însă nu locuiește în case făcute de mâini, după cum zice profetul:

49 **Cerul este tronul Meu, iar pământul, așternut al picioarelor Mele. Ce casă îmi vei zidi tu Mie – zice Domnul –, sau: care este locul odihnei Mele?**

50 **Oare nu mâna Mea a făcut toate acestea?**

51 Voi, cei tari în cerbice și netăiați împrejur la inimă și la urechi³, voi pururea Îi stați împotriva Duhului Sfânt⁴; precum părinții voștri, așa și voi!

52 Pe care dintre profeți nu l-au prigonit părinții voștri? Ei i-au omorât pe cei ce-au prevestit sosirea Celui-Drept, ai Cărui vânzătorii și ucigași v'ați făcut voi acum,

53 voi, cei ce'n rânduială de la îngeri ați primit legea⁵ și n'ați păzit-o!”

54 Iar ei, auzind acestea fremătau de furie în inimile lor și scrâșneau din dinți împotriva lui.

55 Iar Ștefan, fiind plin de Duh Sfânt și privind la cer, a văzut slava lui Dumnezeu și pe Iisus stând de-a dreapta lui Dumnezeu.

56 Și a zis: „Iată, văd cerurile deschise și pe Fiul Omului stând de-a dreapta lui Dumnezeu!”

³ = Încăpățânați, perseverenți în ne-supunere și incapabili să priceapă lucrurile lui Dumnezeu.

⁴ = Celui ce a grăit prin Moise și prin profeți.

⁵ În finalul teribilului său rechizitoriu, Ștefan invocă tradiția rabinică, potrivit căreia legea de pe Sinai a fost dată de îngeri, Moise fiind intermediarul. Folosind aceeași tradiție, Apostolul Pavel (Ga 3, 19; Evr 2, 2) va demonstra că tocmai de aceea legea are un rol secundar în raport cu Evanghelia, care vine direct de la Dumnezeu prin Hristos-Dumnezeu.

57 Iar ei, strigând cu glas mare, și-au astupat urechile și ntr'un cuget s'au năpustit asupra lui.

58 Și scoțându-l afară din cetate, îl loveau cu pietre. Iar martorii⁶ și-au pus hainele la picioarele unui tânăr numit Saul.⁷

59 Și îl loveau cu pietre pe Ștefan, care se ruga și zicea: „Doamne Iisuse, primește duhul meu!”

60 Și, îngenunchind, a strigat cu glas mare: „Doamne, nu le socoti lor păcatul acesta!...”. Și zicând acestea, a adormit.

Matei 21

33 Ascultați altă parabolă: Era un om stăpân al casei sale, care a sădit vie; și a împrejmuț-o cu gard, a săpat în ea teasc, a clădit turn și a dat-o pe seama lucrătorilor, iar el s'a dus departe.

34 Iar când s'a apropiat vremea roadelor, și-a trimis slujitorii la lucrători, ca să-i ia roadele;

35 dar lucrătorii, prinzându-i pe

⁶Potrivit procedurii prevăzute în Dt 17, 7 martorii acuzării erau cei ce începeau execuția prin lapidare. În cazul lui Ștefan, în lipsa unui proces real și a unei sentințe de condamnare, „execuția” nu e altceva decât un linșaj, iar „martorii” sunt cei mincinoși menționați la 6, 13-14.

⁷Cel ce avea să devină Apostolul Pavel.

slujitori, pe unul l-au bătut, pe altul l-au omorât, iar pe altul l-au ucis cu pietre.

36 A mai trimis alți slujitori, mai mulți decât cei dintâi, și tot așa au făcut cu ei.

37 În cele din urmă l-a trimis la ei pe fiul său, zicând: De fiul meu se vor rușina.

38 Dar lucrătorii viei, văzându-l pe fiu, au zis între ei: Acesta este moștenitorul; veniți să-l omorâm și să avem noi moștenirea lui!...

39 Și, punând mâna pe el, l-au scos afară din vie și l-au omorât.

40 Deci, când va veni stăpânul viei, ce le va face lucrătorilor acelora?”

41 Iar ei l-au răspuns: „Pe cei răi cu rău îi va pierde, iar via o va da altor lucrători, care-i vor da roadele la vremea lor”.

42 Iisus le-a zis: „Oare niciodată n'ați citit în Scripturi: Piatra pe care au nesocotit-o ziditorii, aceasta a ajuns în capul unghiului; de la Domnul s'a făcut aceasta și minunată este în ochii noștri?”

43 De aceea vă spun: Lua-se-va de la voi împărăția lui Dumnezeu și i se va da neamului care-i va face roadele.

44 Cel ce va cădea pe piatra aceasta se va sfârâma, iar pe cel pe care ea

va cădea, îl va zdrobi”.⁸

Tâlcuire

Sfântul Ștefan grăiește: „Cel Preaînalt nu locuiește în temple făcute de mâini... Ce casă îmi veți zidi Mie, zice Domnul, sau ce loc pentru odihna Mea?”. Numai templul nezidit de mână al inimii Îl poate încăpea pe Dumnezeu, precum a grăit Domnul: „De Mă iubește cineva, va păzi cuvântul Meu, și Tatăl Meu îl va iubi; și vom veni la el, și locaș la el vom face” (*In. 14, 23*). Felul în care se săvârșește acest lucru e pentru noi de nepătruns; dar este lucru adevărat, căci este limpede că atunci „Dumnezeu lucrează în noi și ca să voim, și ca să săvârșim, după a Lui bunăvoină” (*Filip. 2, 13*). Nu sta pe gânduri, așadar, ci doar dă-I Domnului inima ta, iar El va face din ea templu al Său, numai că e nevoie să I-o dai pe toată. De vor rămâne părți nedate din inima ta va fi cu neputință să se întocmească un templu întreg, fiindcă o parte va fi putredă, alta

sfârșimată și va ieși, dacă va ieși, un templu cu găuri: fără acoperiș sau fără uși. Iar într-un asemenea templu e cu neputință de locuit, nu va fi Domnul în el. Va fi templu numai la arătare; de fapt însă va fi o îngrămădeală oarecare.⁹

⁸ *Sfânta Scriptură* versiune diortosită după *Septuaginta*, redactată și adnotată de Mitropolit Bartolomeu Valeriu Anania

⁹ Sfântul Teofan Zăvorâtul, *Tâlcuiri din Sfânta Scriptură pentru fiecare zi din an*.